

Dobre praktyki, zalecane do stosowania przy bioasekuracji w związku z ASF w OHZ LP na terenie RDLP w Szczecinku

Wszystkie OHZ LP na terenie RDLP w Szczecinku docelowo powinny zostać wyposażone we własne chłodnie, w ilości minimum jedna komora chłodnicza w każdym OHZ. Podczas projektowania ich lokalizacji konieczne jest uwzględnienie dostępu do mediów (energia elektryczna, woda, zbiornik na ścieki) wraz z systemem gwarantującym niezamarzanie wody w chłodni oraz ogrodzeniem obiektu, które zabezpieczy przed dostępem zwierząt i osób postronnych. Wyznaczając miejsce na lokalizację nowej komory chłodniczej powinno się także przewidzieć miejsca pod kolejne dwie komory z dostępem do mediów w bezpośrednim sąsiedztwie, które najprawdopodobniej trzeba będzie ustawić w granicach jednego, funkcjonalnego ogrodzenia. Z uwagi na częste położenie komór chłodniczych na tej samej posesji, w bezpośrednim sąsiedztwie z innymi budynkami, z których korzystają również osoby obce, niezbędne jest umieszczenie we właściwych miejscach, tablic informacyjnych z napisem „*Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony*”.

Docelowo podczas zwalczania ASF konieczne jest posiadanie w każdym OHZ LP dwóch komór chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików oraz trzeciej komory do przetrzymywania tusz zwierzyny płowej.

Aktualnie na terenie RDLP w Szczecinku istnieje możliwość zakopywania patrochów w łowisku, po ich dezynfekcji np. poprzez posypanie wapnem lub innym środkiem dezynfekcyjnym (Virkon, Rapiacid). Z chwilą ustanowienia stref z ASF nie będzie to już dozwolone. Wymagane natomiast będzie przechowywanie patrochów w warunkach chłodniczych i przekazywanie ich do specjalistycznej firmy utylizacyjnej. Konieczność przechowywania może dotyczyć nie tylko patrochów, ale również narogów, w przypadkach kiedy odbiorca zrezygnuje z ich odbioru. Przygotowanie odpowiednich warunków do przechowywania patrochów przez dłuższy czas, np. w zamrażarce, pozwoli na ograniczanie ilości przyjazdów specjalistycznych pojazdów po odbiór oraz zmniejszy całkowite koszty związane z ich utylizacją. W związku z powyższym istnieje potrzeba zakupu stosownie do potrzeb, zamrażarki do przechowywania worków z patroszami i narogami. Zamrażarka powinna znajdować się w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca patroszenia, przy chłodni oraz zabezpieczona przed dostępem osób postronnych.

Patroszenie dzików przy chłodni powinno być wykonywane na utwardzonej nawierzchni znajdującej się na terenie ogrodzonego obiektu, bezpośrednio pod zadaszonym wyciągiem prowadzącym do komory chłodniczej. Warunkiem patroszenia w tym miejscu jest jednak patroszenie tusz dzików w pozycji wiszącej. Umieszczając wanienkę pod zawieszoną tuszą w trakcie patroszenia, patrochy oraz wyciekająca „farba” – krew, same w sposób grawitacyjny, do niej wpadną. Następnie zawartość wanienki z patrochami powinna zostać umieszczona w worku, który po zawiązaniu i założeniu znacznika przechowywać należy w zamrażarce, do czasu przekazania firmie utylizacyjnej za pokwitowaniem, wg określonej procedury. W strefach zagrożenia oraz w strefach z ograniczeniami, zarządcy OHZ są dodatkowo zobowiązani do prowadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej przekazanie do utylizacji patrochów wszystkich pozyskanych dzików.

W związku z wymogiem wyposażenia wjazdu do obiektu w matę przejazdową, nasączoną środkami do dezynfekcji kół samochodowych, w celu utrzymania wymaganej skuteczności niezależnie od warunków atmosferycznych, występuje konieczność umieszczenia jej pod zadaszeniem. Alternatywnie, Inspekcja Weterynaryjna proponuje lepsze i jednocześnie bardzo skuteczne rozwiązanie, poprzez „wylanie” betonowej płyty najazdowej przed chłodnią. Na płycie tej, każdorazowo wszystkie koła, nadkola i chlapacze oraz wanienki do transportu tusz dzików oraz paki i skrzynie ładunkowe pojazdów biorących udział w polowaniach oraz przewożących tusze, powinny zostać umyte myjką ciśnieniową (błoto), a następnie, zalecanym przez Inspekcję Weterynaryjną środkiem, zdezynfekowane przy użyciu opryskiwacza. Ścieki powstałe w wyniku ww. zabiegów winny być odprowadzane do zbiornika, następnie przekazywane do profesjonalnej oczyszczalni ścieków w celu ich dezynfekcji i biodegradacji. Prowadzący chłodnię ma obowiązek prowadzenia ewidencji wywozu nieczystości pochodzących z tego obiektu do oczyszczalni ścieków.

Specjalistyczne maty, nasączone środkiem do dezynfekcji obuwia powinny się również umieścić przed wejściem do komór chłodniczych.

Zarządcy OHZ LP są zobowiązani do wyposażenia pojazdów myśliwych polujących na dziki w zarządzanych obwodach łowieckich w specjalne zestawy niezbędne do praktycznego stosowania zasad bioasekuracji w związku z ASF. W skład zestawu powinny wejść: wanienka do transportu tusz dzików, folia do patroszenia, rękawice jednorazowe, szpadel, woreczki z wapnem lub inne środki dezynfekcyjne

(Virkon, Rapacid), opryskiwacze przenośne do odkażania m. in. obuwia i rąk, miejsc znalezienia tuszy i podejmowania czynności transportowych, ewentualnie także worki foliowe do przechowywania patrochów i narogów, które przeznaczone będą do utylizacji przez specjalistyczną firmę, pojemniki na pobrane od dzików próbki krwi i ręczniki papierowe.

Istotnym również jest wyposażenie środków transportu używanych do polowań w OHZ (służbowych i prywatnych), w nieprzepuszczalne wykładziny „paki” w pojazdach typu pickup, a w pozostałych środkach transportu w szczelne skrzynie ładunkowe, które będą zabezpieczone przed ewentualnym wyciekami z nich krwi. Niedopuszczalne jest stosowanie do przewozu tusz dzików, bagażników montowanych na hakach do przyczep.

Na wystawianych kopiach upoważnień do odstrzału zwierzyny w OHZ LP należy zamieszczać oświadczenie o następującej treści: „OŚWIADCZAM ŻE W CIĄGU OSTATNICH 72 GODZIN NIE PRZEBYWAŁEM/AM NA TERENIE OBSZARÓW WYZNACZONYCH W ZWIĄZKU Z WYSTĄPIENIEM ASF”, które wymaga potwierdzenia przez myśliwego powyższego rygoru czytelnym podpisem.

Powyższe zalecenia z chwilą ustanowienia strefy na terenie zarządzanych ośrodków hodowli zwierzyny Lasów Państwowych (OHZ LP) RDLP w Szczecinku, stają się poleceniami z rygiem ich niezwłocznego wprowadzenia w życie i stosowania. Biorąc powyższe pod uwagę, zasadnym jest podjęcie działań, we współpracy z Inspekcją Weterynaryjną w celu przygotowania się do prawidłowego stosowania zasad bioasekuracji przez myśliwych oraz przeprowadzania systematycznych kontroli w tym zakresie.